

ASB

- ARCHITEKTURA
- STAVEBNICTVÍ
- BYZNYS

2012 | IX. ROČNÍK | CENA 79 Kč

WWW.ASB-PORTAL.CZ

ZNOVUZROZENÁ VILA TUGENDHAT
 KEYSTONE – OZVĚNY KUBISMU
 GOLF ČERTOVO BŘEMENO
 REGINA LOUKOTOVÁ A ARCHIP
 ROZHOVOR S JOSEFEM PANNOU O ČKA





AED očima AED

AED project patří mezi nejvýznamnější projekční a inženýrské kanceláře v České republice. Zbyněk Ransdorf a Aleš Marek založili kancelář v roce 1992 a od té doby získala díky spolupráci s předními architektonickými ateliéry, developery a dodavatelskými společnostmi, jedinečné zkušenosti a reference. Jedním z posledních projektů, na němž se podílela, je administrativní budova Keystone, inspirovaná českým kubismem. Jak kancelář funguje?

Společnosti AED je 20 let. Proměnili se za tu dobu náplň vaší práce?

Aleš Marek: Naprosto a markantně. **Zbyněk Ransdorf:** Člověk šel do této branže s tím, že bude stát za prknem. Oba jsme začínali v projektovém ústavu, kde se pracovalo od osmi do čtyř, a o výsledek na stavbě se nikdo nezajímal. Jenže když založíte firmu, ještě než se postavíte za prkno, musíte zakázku získat. A musíte ji získat kvalitním návrhem, kterému architekt věří a u kterého s vámi nelicituje technické parametry. Pro projekt je důležitý i kvalitní investor, jenž jde do kšeftu s vámi a není doprovázen armádou

konzultantů, jejichž jediným zájmem je přinutit vás dostat do projektu více metrů čtverečních. Projektování je diskuse a celý tým se snaží směřovat k finálnímu produktu, který je prezentací všech.

Takže proměna vaší práce spočívá v tom, že jste se z bezpečí projektového ústavu rozhodli nést vlastní odpovědnost? Nebo byla důležitější změna prostředí?

AM: Já si pamatuji, že na začátku 90. let tvořilo hlavní část naší práce projektování v CADu. Jelikož to nikdo jiný neuměl, vytvořili jsme si určitě vazby a klientelu. Jak

projekty rostly, narůstal i objem realizací a rovněž význam povolovacích řízení. Teď už jsem na počítači možná deset let nic nenakreslil a už to snad ani neumím.

ZR: Diametrálně se to otočilo. Já jsem začínal tím, že někdo něco naskicoval a já to převáděl do té „bedny“. Dnes si nechám výkresy vytisknout nebo si je maximálně prohlídnu na monitoru, ale vlastní projekční činnost v danou chvíli je nulová. Na druhé straně se pořád snažím získávat poznatky o technickém vývoji v oboru, což je zcela základní podmínkou pro to, abych byl schopen diskutovat o variantách technických řešení nebo je srovnávat.

„Když dům, který pro mě představuje čím dál tím složitější organismus, funguje a správně reaguje, tak to je přesně ten moment, který mně u této profese ještě drží.“ (Zbyněk Ransdorf)

Naplňuje vás pořád vaše práce i přesto, že prošla tak radikální proměnou? Přece jen děláte něco úplně jiného než kdysi.

ZR: Já jsem šel do branže s trošku naivním pohledem, že co se nakreslí, to se i realizuje. I když musím říci, že z toho byl člověk na začátku vyděšený, když viděl, že to na stavbě myslí vážně a betonují, co jste vy narysoval, a že posunout zeď v tomto stadiu o půl metru už bude problémem. Nicméně v dobách, kdy jsme ještě seděli u počítače, jsme se zabývali hlavně technickým detailem a základ spočíval ve stavebnětechnickém řešení. Postupně jsme se však přesunuli od řešení stavebního detailu k tomu, aby byla funkční celá stavba. Když dům, který pro mě představuje čím dál tím složitější organismus, funguje a správně reaguje, tak to je přesně ten moment, který mně u této profese ještě drží.

AM: Já si myslím, že to, co člověka pořád naplňuje, je stejně v roce 1992 i v roce 2012. Tedy že na konci celého procesu je dům, na který si můžete sáhnout, zhmotnění původního záměru. Ten pocit je i po 20 letech absolutně konstantní, pouze cesta k cíli je docela náročná.

Nebývá úplně běžné, že takto úzce profilovaná firma vydrží tak dlouho. Více než 20 let fungují obvykle rodinné firmy anebo velké akciovky. To je nejspíš zázrak, že jste vydrželi...

AM: Když se teď člověk ohlédne zpátky, říká si, že to opravdu nejspíš zázrak je. Naši 20letou existenci si vysvětluji „různorodostí ve stejnosti“, protože oba jsme v něčem dost stejní a v něčem jiní. Z mého pohledu to funguje docela dobře. Chodili jsme spolu do školy, jezdili na horu, chodili do hospody, ale to neznamená, že bychom nebyli schopní dát jeden bez druhého ránu.

Takže jeden je ten Keith Richards a druhý Mick Jagger? Různí, ale přece spolu?

AM: Možná ano, ale neodvažuji se říct, kdo je Mick a kdo Keith. Rozhodně nejsme dvojčata, ale nějaké souznění zřejmě musí existovat, protože jinak bychom tady dnes spolu neseděli.

ZR: My se přes těch pět pracovních dní vidíme tak minimálně, že nám už být spolu ani nevádí. A to myslím skoro vážně.

Během pár let, kdy jsem měl možnost nahlédnout, jak AED funguje, jsem získal pocit, že jste dvě jednotky, které spíše koexistují vedle sebe. Těžko bych hledal to, co máte společného.

AM: Ono to tak vykristalizovalo. Na začátku jsme na projektech dělali spolu, ale jak začala projekční agenda narůstat, tak se každý začal starat o to „své“, protože nebylo efektivní, abychom se zbytečně dublovali. Tím pádem si každý z nás vytvořil svoji klientelu a vzniklo něco, čemu bychom mohli říkat projekční divize. Ale myslím si, že mezi námi funguje nějaký společný jmenovatel, který není zanedbatelný. Takže jsme společně rozhodování nechali provozní, organizační a finanční záležitosti, kde panuje úplný komunismus, který je založen na absolutní důvěře.

ZR: Můžeme mít třeba odlišnější metody práce, ale zcela jednotícím principem je, že nám oběma jde o výsledek. Naše spolupráce je založena na základní lidské důvěře. Vnitřně se nám vytvořily týmy, na které jsou zvyklí například architekti i další lidé, se kterými spolupracují. Možná že má někdo pocit, že jsme dvě firmy v jedné, což ale já – navenek – v žádném případě nevnímám. Ale občas může vypadat divně, když k prezentaci soutěže nebo nabídky každý přijde s jiným architektem, a ani o tom nevíme.

AM: Soutěžíme proti sobě. I to se stává.

Navzdory všemu to vypadá, jako by vaše práce nebyla architektky úplně doceněná.

ZR: Někteří architekti už chápou, že je zde nezbytný nutný vklad inženýra. Jednak zabezpečuje technickou komunikaci s úřady, jednak technickou komunikaci s klientem. Dnes už nepředkládá projekt pouze architekt, ale souběžně s ním se na technickém řešení podílí další osoby, čímž vzniká ona vzájemná symbióza i v procesu získávání zakázky. Uvedu příklad: Dnes odevzdává AI DESIGN soutěž na Smíchov. Před třemi roky by odevzdalo perfektní vizualizace, nyní je nedílnou součástí studie i koncept techniky prostředí. Poukazuje na to, že

návrh má hlavu i patu, že to nebudou jenom hezké obrázky, které vyhrají soutěž, a pak se vše začne měnit a přizpůsobovat realitě.

AM: Já tvrdím, že je trochu blbost, že existují dvě budovy – fakulta stavební a fakulta architektury. Aby projekt nebo proces vůbec fungoval, musejí se tyto dvě budovy, potažmo ty dva týmy, spojit hned na začátku a takto spolupracovat na projektu až do konce. Stejně jako musejí být inženýři přítomni již na začátku procesu, tak i architekt musí být na stavbě, při provádění stavby ... Dům je nedělitelný, neexistuje hranice, kde končí architektura a kde začíná technika. Myslím si, že dobrý dům je ten, kde všechno funguje už na začátku.

Existují malé a velké projekty? Od kultovní knižky S M L XL mají architekti tendenci rozdělovat svoji práci podle objemu...

AM: To je cesta do pekla, to absolutně nejde. Člověk se musí snažit udělat to, co mu síly a okolnosti dovolí. Stejně jako běžec nemůže jít na start s tím, že je to malý závod, tak poběží jen na 80 %, a když je olympiáda, tak na 110 %. Protože pak na té olympiádě poběží leda tak na 60 %. **ZR:** Já jsem měl v poslední době takový uspokojivý pocit z projektu autobusových zastávek. Použili jsme třeba nestandardní materiály, které jsme uvedli do stavařiny v nezvyklém gardu. Byla to příjemná detailní práce technického rázu, taková drobná technická výzva.

Zůstaňte u toho, že není malých projektů. Podle čeho se rozhodujete, který projekt vás zajímá? Nebo berete všechno, protože dneska je zakázek málo?

ZR: Každá práce je svým způsobem zajímavá. Do velké míry se dá říci, že bereme vše, ale to jsme brali jak v dobách konjunkury, tak i v dobách krize. U mně hrálo docela roli kritérium perspektivy další spolupráce, protože věřím v to, že dobré projekty fungují i proto, že lidé v týmu (developer, investor, architekt a inženýři) spolu pracují opakovaně. Když se zjistí, že je komunikace spíše mimoběžná, tak nemá smysl pokračovat. A je jedno, jestli je to architekt nebo klient. Je to týmová práce a v tom týmu jsou lidé z jistého pohledu v antagonistickém postavení. Nicméně dům je výsledek všech, od investora přes architektu a projektanty až po stavební firmu. Nakonec i ta může dluh pomoci i značně ublížit.

Rozhovor připravil Matej Šišolák.
Foto: archiv AED project